

GENDER DIFFERENTIALS IN MIGRATION TO BANGKOK

KANCHANA TANGCHONLATIP

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY (DEMOGRAPHY)
FACTULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2005**

**ISBN 974-04-6575-7
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความแตกต่างทางเพศในกระแสการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ (GENDER DIFFERENTIALS IN MIGRATION TO BANGKOK)

กาญจนา ตั้งชลทิพย์ 4337667 PRDE/D

ปร.ด. (ประชากรศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุริย์พร พันพื้ง, Ph.D., อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์ Ph.D., ฟิลิป เกสตั Ph.D., SARA CURRAN, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาแนวโน้มความแตกต่างทางเพศในกระแสการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ 2) เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของความแตกต่างทางเพศในการย้ายถิ่นต่อโครงสร้างประชากรของกรุงเทพฯ และ 3) เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคมต่อความแตกต่างทางเพศในกระแสการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลจากสำมะโนประชากรและครัวเรือน ปี 2513, 2523, 2533 และ 2543 เพื่อศึกษาความแตกต่างทางเพศในกระแสการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ และในการวิเคราะห์ถึงการประกอบอาชีพที่มีการแยกเป็นเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ (occupational sex segregation) และข้อมูลโครงการ “การเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับการย้ายถิ่นในประเทศไทย” หรือ “โครงการนางรอง” เพื่อศึกษาอิทธิพลของเครือข่ายทางสังคมต่อความแตกต่างทางเพศในกระแสการย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ

ผลการศึกษาพบว่า มีจำนวนผู้หญิงย้ายถิ่นเข้ากรุงเทพฯ มากกว่าผู้ชาย ปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดผู้หญิงให้เข้ามาในกรุงเทพฯ และเขตปริมณฑล คือ เศรษฐกิจที่เน้นการส่งออกและมุ่งการผลิตที่ต้องการแรงงานผู้หญิง ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอาชีพที่มีการแยกเป็นเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากนี้ในการวิเคราะห์ถึงผลการย้ายถิ่นต่อโครงสร้างประชากรของกรุงเทพฯ พบว่าในระหว่างปี 2513-2523 ผู้ย้ายถิ่นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อโครงสร้างประชากรของกรุงเทพฯ แต่ในเวลาต่อมาผู้ไม่ย้ายถิ่นจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นเหตุผลของจำนวนสะสมของผู้ย้ายถิ่นที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นเวลานาน และได้รับการเจนนับเป็นผู้ไม่ย้ายถิ่น ในการสำมะโนประชากร ทำให้ผู้ไม่ย้ายถิ่นมีจำนวนมากขึ้นจริง

ในการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูล “โครงการนางรอง” พบว่า ผู้ย้ายถิ่นจากอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการแรงงานในกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจเติบโตสูง และในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ สำหรับผลการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว พบว่า เครือข่ายทางสังคมบางตัวมีอิทธิพลต่อการย้ายถิ่นเข้ามาในกรุงเทพฯ โดยเฉพาะการอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นเวลานาน และพบว่าเครือข่ายของผู้ย้ายถิ่นหญิงมีอิทธิพลมากกว่าเครือข่ายของผู้ย้ายถิ่นชาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความผูกพันต่อครัวเรือนต้นทางที่ผู้ย้ายถิ่นหญิงมีมากกว่าผู้ย้ายถิ่นชาย

การศึกษานี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรขยายนโยบายการพัฒนาไปยังเขตปริมณฑลที่กำลังเติบโต และควรมีแนวทางช่วยเหลือผู้ย้ายถิ่นที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันจากการย้ายถิ่น นอกจากนี้การวิจัยในอนาคตควรมีคำถามเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคมเพื่อถามผู้ไม่ย้ายถิ่นด้วย เพื่อให้การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายกับการย้ายถิ่นสมบูรณ์มากขึ้น

GENDER DIFFERENTIALS IN MIGRATION TO BANGKOK.

KANCHANA TANGCHONLATIP 4337667 PRDE/D

Ph.D. (DEMOGRAPHY)

THESIS ADVISORS: SUREEPORN PUNPUING, Ph.D., APHICHAT
CHAMRATRITHIRONG, Ph.D., PHILIP GUEST, Ph.D., SARA CURRAN, Ph.D.**ABSTRACT**

The aims of the study are: 1) to examine trends of gender differentials in migration to Bangkok; 2) to study the influence of gender differentials in migration on Bangkok population composition; and 3) to study the influence of social networks on gender differentials in migration to Bangkok.

The study used population censuses from 1970-2000 to examine the differentials in migration to Bangkok and in the occupational sex segregation. In addition, data from the Demographic Responses to a Changing Environment in Nang Rong Project were used to investigate the influence of social networks on differentials in migration.

There is an obvious female predominance in the migration flow to Bangkok. The export-led economic orientation has been a crucial influence on female migration to the capital city and to the five peripheral provinces while the new urban economy, which favors female laborers, has affected the occupational sex segregation in Bangkok. By using the decomposition technique, it was found that the 5-year migrants comprised the major component of the change in sex ratio of Bangkok population only in the 1970-80 censuses. This may be partly due to the accumulation of lifetime or longtime migrants who thus became Bangkok non-migrants, according to the definition of 5-year migration.

Furthermore, it was found that the occupations that Nang Rong migrants in Bangkok engaged in reflected the labor demand of the new urban economy and the impact of the 1997-2000 economic crisis. In the multivariate analysis, some of the Nang Rong migrants' social networks were found to influence the likelihood of their being long-term migrants. Female migrants' networks appeared to have more of an influence on the propensity to move out for the long term than those of male migrants. This reflects the stronger ties of female migrants to their origin households compared to those of male migrants.

Thus, any future policy should focus not only on Bangkok proper (BMA), but also on the five peripheral provinces. Strategies should also be devised to ameliorate the implications stemming from the female sense of obligation. For future research, due to the significant effect of migration networks on migratory behavior, network-related questions should be included in the census and migration surveys, which should be given to both migrants and non-migrants. This would make the study of networks' influence on migration more precise.

**KEY WORDS: GENDER DIFFERENTIALS/ MIGRATION/ BANGKOK
POPULATION/ OCCUPATIONAL SEX SEGREGATION/
MIGRANT'S NETWORKS**

177 P. ISBN 974-04-6575-7